

THE WILEY BLACKWELL YAYINLARI

İSLAM TARİHİ

EDİTÖR

ARMANDO SALVATORE

YARDIMCI EDİTÖRLER

ROBERTO TOTTOLI

BABAK RAHIMI

VakıfBank Kültür Yayınları: 0170
Tarih: 046

THE WILEY BLACKWELL YAYINLARI
İSLAM TARİHİ

EDİTÖR
ARMANDO SALVATORE

YARDIMCI EDİTÖRLER
ROBERTO TOTTOLI
BABAK RAHIMI

Özgün adı
The Wiley Blackwell The History of Islam

Türkçesi
İsmail Hakkı Yılmaz

Yayın Danışmanı
Ekrem Demirli

Proje Editörü
Hande Kayhan

Kitap Editörleri
Hande Kayhan
Enes Ensar Erbay

Kapak ve Sayfa Uygulama
Faruk Özcan

Son Okuma
Aybüke Gülbeyaz

Kapak Görseli
Feridüddin Attâr, *Mantıku't-tayr*, XVII. yüzyıl,
New York, The Metropolitan Museum of Art
(Fletcher Fonu, 1963, No. 63.210)
-Açık Erişim-

VakıfBank Kültür Yayınları
İnkılap Mahallesi
Dr. Adnan Büyükdeniz Caddesi
No: 7/A1 – Kat 13
34768 Ümraniye / İstanbul
Telefon: 0 216 285 9571
www.vbky.com.tr — info@vbky.com.tr
Sertifika No: 40141

© Vakıf Pazarlama San. ve Tic. A.Ş., 2022
© John Wiley & Sons Ltd., 2018

ISBN 978-625-7447-66-9

Kitabın Türkçe yayın hakları VakıfBank Kültür Yayınları'na aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak sınırlı alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

John Wiley&Sons Limited is a private limited company registered in England with registered number 641132. Registered office address: The Atrium, Southern Gate, Chichester, West Sussex PO198SQ, United Kingdom. All Rights Reserved. Authorised translation from the English language edition published by John Wiley&Sons Limited. Responsibility for the accuracy of the translation rests solely with Vakıf Pazarlama San. ve Tic. A.Ş. and is not the responsibility of John Wiley&Sons Limited. No part of this book may be reproduced in any form without the written permission of the original copyright holder, John Wiley&Sons Limited.

Baskı
Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1
Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2
34310 Haramidere, Avcılar / İstanbul
Tel: 0 212 412 1700
www.mega.com.tr - info@mega.com.tr
Sertifika No: 44452

1. Baskı: Ekim 2022
2. Baskı: Temmuz 2025

THE WILEY BLACKWELL YAYINLARI
İSLAM TARİHİ

EDİTÖR
ARMANDO SALVATORE

YARDIMCI EDİTÖRLER
ROBERTO TOTTOLI
BABAK RAHIMI

TÜRKÇESİ
İSMAİL HAKKI YILMAZ

ARMANDO SALVATORE

Karşılaştırmalı dinler ve sosyoloji alanında uzman bir akademisyendir. McGill Üniversitesi, Din Çalışmaları Okulu bünyesinde Keenan Kürsüsü sahibi (Interfaith Studies) ve Küresel Din Çalışmaları profesörü olarak görev yapmaktadır. Berlin Humboldt Üniversitesi, Napoli "L'Orientale" Üniversitesi, Singapur Ulusal Üniversitesi gibi kurumlarda ders vermiş ve araştırmalar yürütmüştür. Son dönemde ise Avustralya Ulusal Üniversitesi ve Leipzig Üniversitesi'nde çalışmalarına devam etmiştir. 2016'da The Wiley-Blackwell Yayınları'ndan *The Sociology of Islam: Knowledge, Power and Civility* adlı kitabı yayımlanmıştır.

ROBERTO TOTTOLI

Napoli "L'Orientale" Üniversitesi Asya, Afrika ve Akdeniz Araştırmaları Bölümü'nde İslam araştırmaları profesörü olarak görev yapmaktadır. 2016-2017 yıllarında Princeton İleri Araştırmalar Enstitüsü üyeliğinde bulunmuştur. Kur'an'da ve İslam'da İncil geleneğini ele aldığı *Biblical Prophets in the Qur'an and Muslim Literature* (Routledge, 2002), *The Stories of the Prophets of Ibn Mutarrif al-Tarifi* (Klaus Schwarz, 2003) gibi araştırmalarıyla Orta Çağ İslam edebiyatını konu alan araştırmaları yayımlanmıştır. *Ludovico Marracci at Work: The Evolution of His Latin Translation of the Qur'an in the Light of His Newly Discovered Manuscripts* (Reinhold F. Gleis ile birlikte: Harrassowitz, 2016) ve *Books and Written Culture of the Islamic World*. Andrew Rippin'in ortak editörlüğüyle hazırlanan *Studies Presented to Claude Gilliot on the Occasion of His 75th Birthday* (Brill, 2015) en son yayımlanan kitapları arasındadır.

BABAK RAHIMI

California Üniversitesi, San Diego (UCSD) Edebiyat Bölümü'nde iletişim, kültür ve din alanında doçent olarak çalışmaktadır. Doktorasını 2004'te Floransa'daki Avrupa Üniversitesi Enstitüsü'nde tamamlamıştır. Araştırmalarını bir dönem Nottingham Üniversitesi'nde yürüten ve 1997'de Antik ve Orta Çağ felsefesi üstüne yüksek lisans yapan Rahimi, ayrıca 2000-2001 yıllarında London School of Economics and Political Science'ta Antropoloji Bölümü'nde misafir araştırmacı olarak bulunmuştur. *Theater-State and Formation of the Early Modern Sphere in Iran: Studies on Safavid Muharram Rituals, M.S. 1590-1641* (Brill, 2011) adlı kitabı erken modern İran tarihinde ritüel, kamusal alan ve devlet gücü arasındaki ilişkiyi ele almaktadır.

İSMAİL HAKKI YILMAZ

1961'de Ordu'da doğdu. Askerî okul ve üniversitenin ardından, başta *Güneş*, *Aktüel*, *Nokta*, *Radikal*, *NTV* ve *Milliyet* olmak üzere çeşitli dergi, gazete ve televizyon kanallarında muhabir, editör ve yazar olarak çalıştı. Uzun zamandır Yaprak, Haziran, Alfa, Boyut, Pinhan, İş Bankası Kültür Yayınları ve VakıfBank Kültür Yayınları gibi yayınevlerine kitap çevirileri yapmıştır. Gazetecilik ve yayıncılık dünyasının önemli isimlerinden İsmail Hakkı Yılmaz, 2024 yılı Mayıs ayında vefat etmiştir. Yılmaz'ın VakıfBank Kültür Yayınları'ndan yayımlanan çevirileri şunlardır: *Gazâli: İslam'ın Dirilişi* (2019), *Sâdi: Hayatın, Aşkın ve Tutkunun Şairi* (2020), *Erken Modern Avrupa Tarihi: Esaslar* (2022), *Erken Modern Avrupa Tarihi: Toplumsal ve Ekonomiler* (2023), *Erken Modern Avrupa Tarihi: Kiliseler, İnançlar ve Mezhepler* (2024) ve *Erken Modern Avrupa Tarihi: Düşünce, Sanat ve Kültür* (2024).

İÇİNDEKİLER

Katkıda Bulunanlar	11
Önsöz	
<i>Armando Salvatore</i>	19
Giriş: İslam Coğrafyasının Oluşumu ve Dönüşümleri	
<i>Armando Salvatore, Johann P. Arnason, Babak Rahimi ve Roberto Tottoli</i>	23

İSLAM TARİHİ

I. KISIM

GEÇ ANTİK ÇAĞLARDA BAŞLANGIÇLAR (TAHMİNİ 661)

1. İslamiyet Öncesi İran-Sami Medeniyet Bölgesinde Tarım, Ticaret ve Hayvancılıkla İlgili Dinamikler	
<i>George Hatke</i>	69
2. Emperyal Çekişmeler ve Araplar: İslam'ın Arifesinde Geç Antik Dünya	
<i>Isabel Toral-Niehoff</i>	93
3. Orta Batı Arabistan'da İslamiyet Öncesi Toplumsal Örgütlenme ve Kültürel İfade Biçimleri	
<i>Mohammed A. Bamyeh</i>	115
4. [Hz.] Muhammed'in Hareketi ve Liderliği	
<i>Anna Ayşe Akasoy</i>	139

II. KISIM
YÜKSEK HALİFELİK
(TAHMİNİ 661-946)

5. Yüksek Halifelğin Yörüngesi: Yayılma ve Çekilme
Amira K. Bennison 159
6. İmparatorluğun Yükselme ve Gerileme Döneminde Dinî İlimlerdeki Gelişmeler
Devin Stewart 181
7. Şiîler, Mutasavvıflar ve Veliler
Ahmet T. Karamustafa 205
8. İhtilafı Alanlar, Bilginin Hareketi ve Bilimsel Anlayışın Gelişmesi
Paul L. Heck 223

III. KISIM
ERKEN ORTA DÖNEM
(TAHMİNİ 946-1258)

9. Kozmopolit Yayılma ve Yönetimin Alt Birimlere Ayrılması
Amira K. Bennison 247
10. İlim, Spekülatif Düşünce ve Sünnî Hâkimiyetinin Güçlenmesi
Bruce Fudge 269
11. Alternatif Meşruyet Biçimleri: Sünnîlerle Şiîler Arasındaki Liderlik Tartışmaları
Asma Afsaruddin 291
12. İslam Ekümenindeki Tasavvuf Ağlarının Şehir-Kır-Göçebelik Bağlı İçinde Belirginleşmesi ve Genişlemesi
Babak Rahimi ve Armando Salvatore 311

IV. KISIM
GEÇ ORTA DÖNEM
(TAHMİNİ 1258-1453)

13. Pax Mongolica ve Yönetim Biçimleri Üzerindeki Etkisi
Michele Bernardini 335
14. İlmî Muhafazakârlık ve Halk Tabakası Arasında Dinî Bilgi
Caterina Bori 353
15. Sünnî ve Şîî Meşruiyetinin Tahkimi
Babak Rahimi 375
16. Tarikatlarda Örgütlenme Biçimleri ve Bunların Gelişimi
Devin DeWeese 397

V. KISIM
ERKEN MODERNİTE VE MEDENİYETİN DORUK NOKTASI
(TAHMİNİ 1453-1683)

17. Erken Modern İslam İmparatorlukları: Dinî-Siyasi Meşruiyetin Yeni Biçimleri
Matthew Melvin-Koushki 425
18. Ritüel Uzmanlıkları ile Ulemâ: Kozmik Bilgi ve Siyasi Ritüeller
A. Azfar Moin 455
19. Yeni Sosyopolitik Oluşumlar ve Felsefenin “Rönesans”ı
Sajjad Rizvi 475
20. Tasavvufi Öğretilerin ve Örgütsel Biçimlerin Doruk Noktası ve Tahkimi
Rachida Chih 501

VI. KISIM
AVRUPA GÜCÜNÜN KÜRESEL YÜKSELİŞİYLE YÜZLEŞMEK
(TAHMİNİ 1683-1882)

21. “Müslüman Dünya”daki Küresel Dönüşüm: İlişkiler, Krizler ve Reformlar
Ali Yayıcıoğlu 527
22. Kargaşa ve Değişim Döneminde Entelektüel Yaratıcılık
Ethan L. MENCHINGER 557
23. İslamileşen Bilgi Sistemleri: Dolaşım, Rasyonellik ve Siyaset
Jane H. Murphy 581
24. Evliya ve Mücedditlerden Mehdîlere ve İlk Milliyetçilere
John O. Voll 607

VII. KISIM
SÖMÜRGE TABİİYETİ VE SÖMÜRGE SONRASI GELİŞMELER
(TAHMİNİ 1882’DEN GÜNÜMÜZE)

25. Bağımsızlık Mücadeleleri: Sömürge ve Sömürge Sonrası Yeni Düzenler
SherAli Tareen 635
26. Ulemâ: Mücadeleler, Reformlar ve Yeni Toplumsal İlişki Biçimleri
Jakob Skovgaard-Petersen 661
27. Geç Sömürgeci ve Sömürgecilik Sonrası Kamusal Alanlarda Düşünürlerin Rolü
Mohammed A. Bamyeh ve Armando Salvatore 681
28. Tasavvufun Karşı Karşıya Olduğu Sosyopolitik Güçlükler
Jamal Malik 707
- Dizin 733

THE WILEY BLACKWELL
YAYINLARI

İSLAM TARİHİ

EDİTÖR

ARMANDO SALVATORE

YARDIMCI EDİTÖRLER

ROBERTO TOTTOLİ

BABAK RAHIMI

KATKIDA BULUNANLAR

Asma Afsaruddin Indiana Üniversitesi'nde Yakın Doğu Dilleri eski bölüm başkanı olup İslam araştırmaları üzerine çalışmaktadır. Son kitabı *Contemporary Issues in Islam* (Edinburgh University Press, 2015) ve *Striving in the Path of God: Jihad and Martyrdom in Islamic Thought* (Oxford University Press, 2013) adlı ödüllü kitabı dâhil olmak üzere sekiz kitabın yazarlık ve editörlüğünü yapmıştır. 2005 yılında Carnegie Bursu'na değer görülmüştür.

Anna Ayşe Akasoy New York City Üniversitesi'ne bağlı Graduate Center ve Hunter College'ta İslam düşünce tarihi üstüne araştırmalar yapmaktadır. Orta Çağ'da Batı'daki Müslümanların düşünsel kültürü ve İslam dünyasıyla diğer kültürler arasındaki temaslar da araştırma konuları arasındadır. Hâlihazırdaki araştırma projesi, Büyük İskender'in İslam geleneği üzerindeki dinî işlevini konu edinir.

Johann P. Arnason Melbourn'deki La Trobe Üniversitesi'nde sosyoloji dalında emeritus profesör ve Prag'daki Charles Üniversitesi'nde tarihsel sosyoloji profesörü olarak görev yapmaktadır. Araştırmaları karşılaştırmalı medeniyet analizi ve modernite teorisi ve çeşitlilikleri üzerinde yoğunlaşmıştır. Sovyet modeli, Japonya'nın ikili uygarlığı, Yunan polisi ve 10-13. yüzyıllarda Avrasya dünyası üzerine kitaplar yazmış, bunların editörlüğünü yapmış ve *Civilizations in Dispute: Historical Questions and Theoretical Traditions* (Brill, 2003) gibi teorik çalışmalarda bulunmuştur.

M. Fariduddin Attar hâlen McGill Üniversitesi'ne bağlı İslam Araştırmaları Enstitüsü'nde doktora yapmaktadır. Başlıca araştırma alanı, İslami Doğu'da İbn Sînâ sonrası felsefe ve teolojidir. Endonezya'nın başkenti Cakarta'ta bir dizi üniversitede felsefe dersleri vermiştir.

Mohammed A. Bamyeh Pittsburg Üniversitesi'nde sosyoloji profesörü olup *International Sociology Reviews*'un editörlüğünü yapmaktadır. *Anarchy as Order* (Rowman & Littlefield, 2009), *Of Death and Dominion* (Northwestern University Press, 2007), *The Ends of Globalization* (University of Minnesota Press, 2000) ve *The Social Origins of Islam: Mind, Economy, Discourse*'un (University of Minnesota Press, 1999) yazarıdır. Ayrıca *Intellectuals and Civil Society in the Middle East* (I.B. Tauris, 2012), *Palestine*

America (Duke University Press, 2003) ve (Arap-Amerikan *Mizna* dergisinin özel sayısı olarak basılan) *Literature and Revolution*'ın editörlüğünü yapmıştır. Son kitabı *Lifeworlds of Islam* Oxford Üniversitesi Yayınları tarafından yayımlanmıştır.

Amira K. Bennison Cambridge Üniversitesi'nde Mağrip Tarihi ve Kültürü profesörü olarak görev yapmakta ve aynı zamanda Magdalene College üyesidir. Öğretim ve araştırma alanları arasında Orta Çağ İslam Batısı (İslam İberyası ve Fas), Mağribî meşruiyet biçimleri ve iktidar kültürleri ve 18. yüzyıldan 19. yüzyıla Müslüman dinî-politik söylemi ve modernite ile ilişkiler de bulunmaktadır. *The Almoravid and Almohad Empires* (Edinburgh University Press, 2016) ve *The Articulation of Power in Medieval Iberia and Maghrib* (Oxford University Press, 2014) adlı eserlerin yazarıdır. Ayrıca *The Great Caliphs: the Golden Age of the 'Abbasid Empire* (I.B. Tauris, 2009), *Cities in the Premodern Islamic World* (Alison L. Gascoigne ile birlikte; Routledge, 2007) ve *Jihad and its Interpretations in Pre-Colonial Morocco* (Routledge, 2002) ile birçok diğer makalenin editörlüğünü yapmıştır.

Michele Bernardini Napoli "L'Orientale" Üniversitesi'nde Fars Dili Edebiyatı ve Tarihi profesörü olarak görev yapmaktadır. Moğol ve Timur dönemi üzerine kaleme aldığı *Memoire et propaganda a l'epoque timouride* (Association pour l'avancement des etudes iraniennes, 2008) ve *I Mongoli. Espansione, imperi, eredita* (Donatella Guida ile birlikte; Einaudi, 2012) yayımlanan eserlerinden bazılarıdır. *Eurasian Studies* dergisinin baş editörü olup, aynı zamanda Doğu el yazmaları koleksiyonlarını kataloglayan *Series Catalogorum*'un da yayın kurulu üyesidir.

Caterina Bori doktorasını Roma La Sapienza Üniversitesi'nde yapmış olup hâlen Bologna Üniversitesi İslam Tarihi ve Erken Modern Müslüman Medeniyetleri kürsüsünde doçent olarak görev yapmaktadır. Daha önce Londra, Doğu ve Afrika Araştırmaları Okulu'nun Tarih Bölümü'nde öğretim görevlisi ve Berlin, Zentrum Moderner Orient'te araştırma görevlisi olarak çalışmıştır. İbn Teymiyye ve yaşadığı tarihsel ortam üzerine çok sayıda yayını bulunmakta olup hâlen *siyâse-i şer'iyye* öğretilerinin Memlük ve erken Osmanlı dönemlerine aktarılışı üzerine araştırmalar yapmaktadır.

Rachida Chih Centre National de la Recherche Scientifique'te (CNRS) kıdemli araştırmacı olup aynı zamanda Paris, Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales'e (EHESS) bağlı Türk, Osmanlı, Balkan ve Orta Asya Araştırmaları Merkezi üyesidir. Hâlen 17 ve 18. yüzyıllarda Mısır'da tasavvuf üzerine bir kitap yazmaktadır. *Le soufisme a l'epoque ottomane / Sufism in the Ottoman Era* (Catherine Mayeur-Jaouen ile birlikte: Institut français d'archeologie orientale du Caire, 2010), *Le soufisme au*

quotidien: Confreries d'Egypte au XXe siecle; Le Saint et son milieu (Denis Gril ile birlikte; Sindbad / Actes Sud, 2010) ve *Sufism, Literary Production and Printing in the Nineteenth Century* (Catherine Mayeur-Jaouen ve Rüdiger Seesemann; Ergon 2/15) yayımlanmış eserlerinden bazılarıdır.

Devin DeWeese Indiana Üniversitesi Orta Avrasya Araştırmaları Bölümü'nde profesördür. 1985 yılında Indiana Üniversitesi'nden doktorasını almıştır ve National Endowment for the Humanities (NEH), American Council of Learned Societies (ACLS), Guggenheim Vakfı ve Carnegie Scholar programı gibi kurum ve programlardan burslar kazanmıştır. *Islamization and Native Religion in the Golden Horde: Baba Türkles and Conversion to Islam in Historical and Epic Tradition* (Pennsylvania State University Press, 1994) ve *Islamization and Sacred Lineages in Central Asia: The Legacy of Ishaq Bab in Narrative and Genealogical Traditions, Cilt I: Opening the Way for Islam: The Ishaq Bab Narrative, 14th-19th Centuries* (Aşirbek Muminov ile birlikte; Daik-Press, 2013) adlı kitapları vardır. İslami Orta Asya ve İran'ın dinî tarihi üzerine yazdığı çok sayıda makale, ağırlıklı olarak İslamlaşma sorunlarına, sufi toplulukların toplumsal ve siyasal rollerine ve Farsça ile Çağatay Türkçesindeki tasavvuf edebiyatı ve menâkıbnâmelere odaklanmaktadır.

Bruce Fudge Cenevre Üniversitesi'nde Arapça profesörü olarak görev yapmaktadır. *Qur'anic Hermeneutics: al-Tabrisi and the Craft of Commentary* (Routledge, 2011) adlı eserin yazarı olup *A Hundred and One Nights*'ın (New York University Press, 2016) editörü ve çevirmenidir.

George Hatke Princeton Üniversitesi Yakın Doğu Araştırmaları'nda doktora yapmıştır. Hâlen Viyana Üniversitesi'ne bağlı Institut für Orientalistik'te öğretim görevlisi olarak Antik Güney Arabistan tarihi ve epigrafisi üzerine ders vermektedir. Araştırma konularından bazıları İslamiyet öncesi Güney Arabistan, Antik ve Orta Çağ Etiyopyası ve Hint Okyanusu ticaretidir.

Paul L. Heck Georgetown Üniversitesi Teoloji Bölümü'nde İslam araştırmaları profesörü olup, İslam'ın düşünsel tarihi ve gerek sosyolojik ve gerekse itikadi açıdan Hristiyan-Müslüman ilişkileri üstüne yayınları bulunmaktadır. Son monografik çalışması *Skepticism in Classical Islam: Moments of Confusion* (Routledge, 2014) başlığını taşımaktadır.

Ahmet T. Karamustafa Maryland Üniversitesi, College Park'ta tarih profesörüdür. Özel uzmanlık alanı tasavvufun sosyal ve düşünsel tarihi ve genel olarak Orta Çağ'da ve erken modern dönemde İslami dindarlıktır. *God's Unruly Friends* (University of Utah Press, 1994) ve *Sufism: The Formative Period* (Edinburgh University Press / University of California Press, 2007) eserlerinden bazılarıdır. Hâlen (Cemal Kafadar ile birlikte) *Vernacular Islam: Everyday Muslim Religious Life in Medieval Anatolia* başlıklı bir kitap projesiyle erken Orta Çağ tasavvuf tarihini ele alan *The Flowering of Sufism* adlı bir monografi üzerinde çalışmaktadır.

Jamal Malik Erfurt Üniversitesi'nde İslam Araştırmaları profesörüdür. Bonn'da İslam Araştırmaları ve Siyaset Bilimi okuduktan sonra, 1988 yılında Heidelberg Üniversitesi'nde doktora derecesini almış, profesörlük öncesi habilitasyonunu da 1994 yılında Bamberg Üniversitesi'nde tamamlamıştır. 1999 yılında Erfurt Üniversitesi'ne katılmadan önce Bonn, Heidelberg, Bamberg ve Derby üniversitelerinde çeşitli görevlerde bulunmuştur. Güncel araştırma ilgi alanları arasında *da'vet* hareketleri, tasavvuf, *medreseler* ile birlikte Güney Asya ve Avrupa'da İslam yer almaktadır.

Matthew Melvin-Koushki Yale Üniversitesi'nden doktora derecesini almıştır ve Güney Carolina Üniversitesi'nde Tarih Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Erken modern İslam dünyası entelektüel ve imparatorluk tarihi alanında uzmanlaşmış olup, özellikle Timurî-Safevî İran'ında ve daha geniş Farsça konuşulan coğrafyada okült (gizli) ilimlerin teorisi ve pratiği üzerine çalışmaktadır.

Ethan L. Menchinger Michigan Üniversitesi'nde Erken Dönem Osmanlı Tarihi alanında öğretim görevlisidir. 2014 yılında aynı üniversitede Yakın Doğu Çalışmaları alanında doktorasını tamamlamıştır. Berlin'deki Forum Transregionale Studien bünyesinde yürütülen "Avrupa Orta Doğu'da - Orta Doğu Avrupa'da" programında araştırma bursu kazanmış ve Toronto Üniversitesi'nde misafir araştırmacı olarak bulunmuştur. Osmanlı siyasal düşüncesi, felsefesi ve entelektüel tarihi üzerine makalelerinin yanı sıra çevirileri de yayımlanmıştır. Aynı zamanda *First of the Modern Ottomans: The Intellectual History of Ahmed Vâsîf* (Modern Osmanlıların İlki: Ahmed Vâsîf'in Entelektüel Tarihi) adlı kitabın yazarıdır (Cambridge University Press, 2017).

A. Azfar Moin Austin'deki Teksas Üniversitesi'nde dinî ve İslami araştırmalar doçenti olarak çalışmaktadır. *Millennial Sovereign: Sacred Kingship and Sainthood in Islam* (Columbia University Press, 2012) adlı kitabı vardır.

Jane H. Murphy Colorado College'ta tarih doçentidir. Hâlen Abdurrahman Cebertî'nin hayatı ve dönemi bağlamında aklî ilimler üzerine bir çalışma yürütmektedir.

Naznin Patel McGill Üniversitesi Dinî Araştırmalar Okulu'ndan mezun olmuştur. Araştırma konuları arasında İtalyan Rönesansı ve erken modern düşünce tarihi bulunmaktadır; özellikle bu tarihin İslam felsefe ve teolojisiyle etkileşimi üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Babak Rahimi California Üniversitesi, San Diego (UCSD) Edebiyat Bölümü'nde iletişim, kültür ve din alanında doçent olarak çalışmaktadır. Doktorasını 2004'te Floransa'daki Avrupa Üniversitesi Enstitüsü'nde tamamlamıştır. Araştırmalarını bir dönem Nottingham Üniversitesi'nde yürüten ve 1997'de Antik ve Orta Çağ felsefesi üstüne yüksek lisans yapan Rahimi, ayrıca 2000-2001 yıllarında London School of Economics and Political Science'ta Antropoloji Bölümü'nde misafir araştırmacı olarak bulunmuştur. *Theater-State and Formation of the Early Modern Sphere in Iran: Studies on Safavid Muharram Rituals, M.S. 1590-1641* (Brill, 2011) adlı kitabı erken modern İran tarihinde ritüel, kamusal alan ve devlet gücü arasındaki ilişkiyi ele almaktadır.

Sajjad Rizvi Exeter Üniversitesi'nde İslam'ın düşünsel tarihi üstüne çalışmalar yapmaktadır. Oxford ve Cambridge'te düşünce tarihi eğitimi alan Rizvi'nin erken dönemde İslam felsefesinin gelişimi üzerine çok sayıda yayını mevcuttur. 18. yüzyılda Kuzey Hindistan ve İran'daki İslami felsefe geleneklerinin düşünsel tarihi üzerine bir monografi hazırlamaktadır.

Armando Salvatore Karşılaştırmalı dinler ve sosyoloji alanında uzman bir akademisyendir. McGill Üniversitesi, Din Çalışmaları Okulu bünyesinde Keenan Kürsüsü sahibi (Interfaith Studies) ve Küresel Din Çalışmaları profesörü olarak görev yapmaktadır. Berlin Humboldt Üniversitesi, Napoli "L'Orientale" Üniversitesi, Singapur Ulusal Üniversitesi gibi kurumlarda ders vermiş ve araştırmalar yürütmüştür. Son dönemde ise Avustralya Ulusal Üniversitesi ve Leipzig Üniversitesi'nde çalışmalarına devam etmiştir. 2016'da The Wiley-Blackwell Yayınları'ndan *The Sociology of Islam: Knowledge, Power and Civility* adlı kitabı yayımlanmıştır.

Jakob Skovgaard-Petersen Kopenhag Üniversitesi Kültürlerarası ve Bölgesel Araştırmalar Bölümü'nde İslam ve Arap araştırmaları profesörüdür. Araştırma alanı çağdaş İslam olup özellikle modern İslami bir kamusal alanın oluşumu, modern Arap devletlerinde Müslüman *ulemâ*nın rolü ve yeni pan-Arap televizyon ağlarında İslami

konuların ifade ediliş tarzları üzerinde yoğunlaşmaktadır. Başlıca eserleri arasında *Defining Islam for the Egyptian State: Muftis and Fatwas of the Dar al-Ifta* (Brill, 1997), *Global Mufti. The Phenomenon of Yusuf al-Qaradawi* (Bettina Graff'ın ortak editörlüğünde; Hurst / Columbia University Press, 2009) ve *Arab Media Moguls* (Donatella della Ratta ve Naomi Sakr'ın ortak editörlüğünde; I.B. Tauris, 2015) bulunmaktadır.

Devin Stewart 1991 yılında Pensilvanya Üniversitesi'nde Arapça ve İslam araştırmaları üzerine doktora yaptı. 1990 yılından beri Emory Üniversitesi Orta Doğu ve Güney Asya Araştırmaları Bölümü'nde ders vermektedir. Araştırmaları ağırlıklı Kur'an, Şii İslamı, İslam hukuku teorisi, kurumları, eğitimi ve diğer Arapça ve İslam konularında yoğunlaşmaktadır. *Islamic Legal Orthodoxy: Twelver Shiite Responses to the Sunni Legal System* (Utah University Press, 1998) adlı bir kitabı bulunmakta olup ayrıca *Disagreements of the Jurists* (New York University Press, 2015) adlı kitabın editörlüğünü ve çevirmenliğini yapmıştır.

SherAli Tareen Pensilvanya'daki Franklin ve Marshall College'ta dinî araştırmalar alanında doçent olarak çalışmaktadır. Güney Asya ağırlıklı olarak İslam'da reform, kolonyal modernite ve sekülerizm üzerine çok sayıda yayını bulunmaktadır.

Isabel Toral-Niehoff Tübingen'de Tarih ve Arap araştırmaları üzerine çalışmalar yapmış ve *Kitab Giranis. Die arabische Übersetzung der ersten Kyranis. Herausgegeben, übersetzt und Kommentiert* başlıklı teziyle doktorasını tamamlamıştır. Profesörlük öncesi habilitasyonunu 2008'de Berlin'de, Free Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Temel araştırma ve yayın alanları Geç Antikitede Arabistan ve Yakın Doğu, kültürel kimlik, kültürel aktarım süreci, Araplar ve okült (gizli) ilimler, klasik Arap edebiyatı ve tarih yazımıdır. *Al-Hira: Eine arabische Kulturmetropole im spatankiten Kontext* (Brill, 2011) başlıklı bir monografisi bulunmaktadır.

Roberto Tottoli Napoli "L'Orientale" Üniversitesi Asya, Afrika ve Akdeniz Araştırmaları Bölümü'nde İslam araştırmaları profesörü olarak görev yapmaktadır. 2016-2017 yıllarında Princeton İleri Araştırmalar Enstitüsü üyeliğinde bulunmuştur. Kur'an'da ve İslam'da İncil geleneğini ele aldığı *Biblical Prophets in the Qur'an and Muslim Literature* (Routledge, 2002), *The Stories of the Prophets of Ibn Mutarrif al-Tarifi* (Klaus Schwarz, 2003) gibi araştırmalarıyla Orta Çağ İslam edebiyatını konu alan araştırmaları yayımlanmıştır. *Ludovico Marracci at Work: The Evolution of His Latin Translation of the Qur'an in the Light of His Newly Discovered Manuscripts* (Reinhold F. Gleis ile birlikte: Harrassowitz, 2016) ve *Books and Written Culture of the Islamic World*. Andrew Rippin'in ortak editörlüğüyle hazırlanan *Studies Presented to Claude Gilliot on the Occasion of His 75th Birthday* (Brill, 2015) en son yayımlanan kitapları arasındadır.

John O. Voll Georgetown Üniversitesi'nde İslam tarihi alanında emeritus profesör olarak çalışmalar yapmaktadır. Bir dönem Kuzey Amerika Orta Doğu Araştırmaları Derneği'ne başkanlık yapmış olup, *Islam: Continuity and Change in the Modern World* (Syracuse University Press, 1994) adlı kitaba ek olarak İslam ve dünya tarihi üzerine kaleme alınmış birçok kitap ve makalesi bulunmaktadır.

Ali Yayıcıoğlu Stanford Üniversitesi'nde Osmanlı İmparatorluğu ve erken modern Müslüman dünyası üzerine çalışan bir tarihçidir. *Partners of the Empire: Crisis of the Ottoman Order in the Age of Revolutions* adlı kitabı (Stanford University Press, 2016), 18. ve 19. yüzyılın başlarındaki devrimler çağında Osmanlı tecrübesini küresel bağlamda yeniden düşünmeyi amaçlayan bir çalışmadır.